

TOEVALLIGE SKADE AFDELING

OMSKREWE GEBEURTENISSE

1. Toevallige skade (Basies) (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Toevallige fisieke verlies van of skade aan die Versekerde Eiendom by of in die omgewing van die perseel wat nie andersins verseker is, of waarvoor versekering nie beskikbaar is nie en wat beskryf word (hetsy by hierdie polis ingelyf al dan nie) ingevolge enige ander afdeling (behalwe die Sake Alle Risiko's en Masjinerie Breekskade afdelings of in terme van die kragstuwing uitbreiding soos verseker onder die Brand, Geboue Omvattend en Kantoorinhoud afdelings) wat gelys word as beskikbare afdelings onder hierdie polis/produk.

Die bedrag wat betaalbaar is vir alle verlies of skade wat voortspruit uit een oorspronklike oorsaak of bron beloop hoogstens die versekerde bedrag vermeld en nieteenstaande Algemene voorwaarde 2 dra hierdie afdeling nie by tot enige omskrewe gebeurtenis waarvoor meer spesifieke versekering gereël is nie.

2. Toevallige skade (Lekkasie) (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Toevallige fisieke verlies van of skade aan die Versekerde Eiendom as gevolg van ontlading of lekkasie uit tenks, pype of apparaat van chemikalieë, olies, vloeistowwe, gasse of dampe (insluitende verlies van sodanige chemikalieë, olies, vloeistowwe, gasse of dampe) behalwe verlies of skade voortspruitend uit slytasie of ander geleidelikwerkende oorsake van die tenks, pype of apparaat.

OMSKRYWING

Eerste verlies sal beteken 'n versekerde bedrag soos deur die Versekerde geselekteer wat minder is as die Totale Waarde van Bates van die Versekerde Eiendom.

Versekerde eiendom sal beteken enige tasbare eiendom wat aan die Versekerde behoort of deur hom in trust of in kommissie gehou word of waarvoor hy verantwoordelik is, behalwe:

- gangbare munt (insluitende Krugerrand en soortgelyke muntstukke), bank- en valutanoote, reisigers- en ander tjeks, poswissels en -orders, geldige ongebruikte pos-, inkomste- en vakansieseëls, kredietkaartstrokie en ander sertifikate, dokumente of middele van 'n verhandelbare aard;
- pelse, juweliersware, muntmetaal, edel- en halfedelmetale en -stene, rariteite, seldsame boeke en kunswerke;
- eiendom in transitu per lug, binnelandse waterweg of see;
- spoorweglokomotiewe, rollende materiaal en ander spoorwegeiendom, lugvaartuie, watervaartuie, meganies- of elektriesaangedrewe voertuie, motorfietse, mobiele toerusting, karavane en sleepwaens;
- staande of afgekapte bome, gesaaides, diere, grond (met inbegrip van bogrond, opvulling, dreinerings- en duikslote), opritte, sypaadjies, paaie, aanloopbane, damme, opgaartenks, kanale, pyplyne (buite die perseel), tonnells, kables (buite die perseel), sweefspore, brûe, dokke, kaaie, seehoofde, piere, uitgrawings, eiendom onder die grond of plofstowwe;
- elektroniese dataverwerkingstoerusting en eksterne datamedia (ponskaarte, bande, skywe en dies meer) en die inligting wat daarin vervat word;
- eiendom in die loop van konstruksie, oprigting en aftakeling insluitende die materiale of voorrade wat daarmee verband hou;
- eiendom in die besit van kliënte ingevolge bruikhuur-, huur-, krediet- of opskortende verkoopsooreenkomste;
- glas, porselein, erdeware, marmer en ander breekbare of brose artikels

tensy in die bylae as ingesluit vermeld.

Perseel sal beteken die perseel verseker en aangedui in die bylaes van die afdelings vir Brand, Geboue Omvattend en Kantoorinhoud.

Totale waarde van bates soos aangedui in die bylae sal 'n verklaring deur die Versekerde wees van die maksimum waarde van die Versekerde Eiendom gedurende die versekeringstydperk.

SPEISIFIEKE UITSLUITINGS

Met betrekking tot Omskrewe gebeurtenis 1 alleenlik, is die Maatskappy nie aanspreeklik vir die volgende nie:

1. enige gevaar of omstandigheid wat uitgesluit is uit enige ander beskikbare versekering by die Maatskappy ten tyde van die aanvang hiervan en ook nie vir enige eerste bedrag betaalbaar wat betaalbaar is deur die Versekerde ingevolge sodanige versekering en ook nie vir enige vermindering in enige bedrag betaalbaar ingevolge enige eis te wyte aan die toepassing van eweredigheid nie;
2. meer as die afsonderlike waarde van elke item wat deel uitmaak van 'n paar, stel of versameling sonder inagneming van enige spesiale waarde daarvan as deel van sodanige paar, stel of versameling;
3. detensie, konfiskering, beslaglegging, vernietiging of rekwisisie deur enige wettig ingestelde owerheid of ander geregtelike proses;
4. onverklaarbare verdwyning of tekort wat slegs bekend word by of ná 'n voorraadopname, of foute of weglatings in kwitansies of betalings of rekeningkunde, of foutiewe liassering of verlegging van inligting;
5. verlies van of skade aan Versekerde Eiendom wat veroorsaak word deur:
  - 5.1 enige oneerlike skema, skelmstreek, plan of valse voorwendsel toegepas op die Versekerde (of enige persoon onder wie se toesig Versekerde Eiendom is) of bedrog of die oneerlikheid van enige prinsipaal of agent van die Versekerde;
  - 5.2 oorverhitting, inploffing, kraging, brekasie, sweisbreuk, nippellekkasie of ander gebrek. Hierdie uitsluiting is slegs van toepassing op houers, pype, buise of soortgelyke apparaat;
  - 5.3 onklaarraking, elektriese, elektroniese en/of meganiese steuring;
  - 5.4 verandering, bleiking, skoonmaak, kleuring, vervaardiging, herstel, opknapping, versiening, restourasie, toetsing of enige ander werk daaraan;
  - 5.5 foutiewe of gebrekkige ontwerp, formule, spesifikasie, tekening, plan, materiaal, vakmanskap of professionele advies, gewone instandhouding, geleidelike agteruitgang, waardevermindering, wegvreting, roes, oksidasie of ander chemiese werking of reaksie, ryp, verandering in temperatuur, uitsetting of vogtigheid, gisting of ontkieming, klamheid, droogheid, nat of droë verrotting, krimp, verdamping, gewigsverlies, kontaminasie, besoedeling, verandering in kleur, geur, tekstuur of afwerking of eie slytasie;
  - 5.6 induiking, afsplintering, krapmerke of kraging wat nie die werkverrigting van die item affekteer nie;
  - 5.7 termiete, motte, insekte, ongedierte, inherente fout, dampe, defek, latente defek, wisseling in atmosferiese of klimaatstoestande, die werking van lig;
6. versakking of vasstamp, gronddeining of kraging van strukture of die verwydering of verswakking van die stut van enige Versekerde Eiendom;
7. verlies van of skade aan chemikalieë, olie, vloeistof, gas of dampe te wyte aan lekkasie of ontlading uit die houer waarin dit gehou word;
8. verlies of skade wat voortspruit uit die lekkasie of ontlading van chemikalieë, olies, vloeistowwe of dampe;
9. verlies van of skade aan Versekerde Eiendom weens die onderbreking en/of die doelbewuste weerhouding van en/of gebrek aan toevoer van water, stoom, gas, elektrisiteit, brandstof of verkoelingsmiddel;
10. ineenstorting van toerusting en masjinerie, geboue en strukture (behalwe rakwerk of stoor-platforms).

en met betrekking tot beide Omskrewe Gebeurtenisse 1 en 2:

11. Spesifieke uitsluiting van eiendom (indien in die bylae as van toepassing aangedui)

Die eiendom soos gelys en beskryf in die bylae teenoor hierdie uitsluiting sal gevoeg word by die lys van uitgeslote eiendom in die omskrywing van Versekerde Eiendom.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Andersins onderhewig aan die terme, uitsluitings en voorwaardes van hierdie afdeling en die Algemene afdeling (waarvan alles geldig en toepaslik bly, tensy spesifiek hieronder geskrap of verander), word die dekking ingevolge hierdie afdeling verander of uitgebrei soos hieronder uiteengesit onder elke uitbreiding en klousule (maar waar van toepassing soos hieronder aangedui, slegs indien sodanige uitbreidings en klousules as ingesluit in die bylae vermeld word) onderhewig aan enige versekerde bedrae of eerste bedrae betaalbaar soos vermeld in die bylae onder elke uitbreiding.

Bykomende koste

Die versekerde bedrag ten opsigte van versekerde geboue, toerusting en masjinerie sluit die volgende in:

1. enige herstel- of vervangingskoste aangegaan vanweë die noodsaaklikheid om te voldoen aan bou- of ander regulasies van enige openbare owerheid ná die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis, met dien verstande dat sodanige koste nie die volgende insluit nie:
  - 1.1 enigiets waarvan kennis reeds aan die Versekerde gegee is voor die versekerde gebeurtenis;
  - 1.2 enigiets wat verband hou met onbeskadigde eiendom of onbeskadigde dele van eiendom;
  - 1.3 eiendoms- en ander belasting, ontwikkelings- en ander koste betaalbaar ingevolge gemelde regulasies as gevolg van waardevermeerdering van die Versekerde Eiendom;
2. ondersoekgelde van munisipale of ander planne;
3. koste aangegaan vir die noodsaaklike sloping, puinverwydering (insluitende onbeskadigde inhoud) en die oprigting en instandhouding van skuttings gedurende sloping en herbouing; met dien verstande dat die Maatskappy nie aanspreeklik sal wees vir enige kostes en uitgawes nie:
  - 3.1 wat aangegaan word vir die verwydering van puin, behalwe vanaf die terrein van sodanige eiendom wat vernietig of beskadig is en die gebied onmiddellik aangrensend aan sodanige terrein;
  - 3.2 voortspruitend uit besoedeling of kontaminasie van eiendom wat nie deur hierdie polis/afdeling verseker word nie;
4. die professionele gelde van argitekte, bestekopnemers en ander konsultante;
5. gelde gehef deur enige gemagtigde brandweer vir hulle dienste;

maar die Maatskappy is nie ingevolge 1, 2 of 4 aanspreeklik nie tensy die verlore of beskadigde eiendom vervang of herstel word sonder onnodige oponthoud, en ook nie ingevolge 4 vir enige uitgawes in verband met die voorbereiding van die Versekerde se eis nie.

Verbandhouer

Vanaf die datum van skriftelike kennisgewing van sodanige belange aan die Maatskappy, sal die Maatskappy die belang van enige verbandhouer of ander met versekerbare belang in die Versekerde Eiendom aanvaar en sodanige belange word nie benadeel deur enige optrede of versuim aan die kant van die verbandgewer wat sonder die verbandhouer se medewete geskied nie, op voorwaarde dat die verbandhouer die Maatskappy daarvan in kennis stel sodra hy van enige sodanige optrede of versuim bewus word en onderneem om verantwoordelik te wees vir enige bykomende premie wat betaalbaar is as gevolg van enige verhoogde risiko wat deur die Maatskappy aanvaar word.

Spoorweg- en ander subrogasie

Die Versekerde word nie benadeel deur die ondertekening van die Transnet se bestel diensvrywaring insake gevaarlike persele of ander spesiale ooreenkomste met die Transnet-administrasie betreffende private sylyne of soortgelyke ooreenkomste met ander staatsliggame nie.

Beperkte dekking

Die versekering ten opsigte van dokumente, manuskripte, besigheidsboeke, planne, ontwerpe, patrone, modelle, gietvorms en rekenaarstelselrekords word beperk tot die waarde van die materiale en die arbeidskoste vir herskepping van sodanige items en sluit enige uitgawes uit in verband met die lewering van enige inligting daarin vervat of die waarde van sodanige inligting aan die Versekerde.

Huurders

Die Versekerde word nie benadeel deur die handeling van enige huurder in die perseel wat die Versekerde besit of waarvan die Versekerde 'n mede-huurder is of van die eienaar van enige perseel waarvan die Versekerde 'n huurder is nie, met dien verstande dat die Maatskappy in kennis gestel word sodra die Versekerde van sodanige handeling te wete kom en enige bykomende premie betaal voortspruitende uit die Maatskappy se aanvaarding van enige bykomende risiko.

VOORWAARDES

- 1. Eweredigheid** (van toepassing indien die versekerde bedrag en die Totale Waarde van Bates in die bylae as gelykstaande vermeld word)

Indien die Versekerde Eiendom by die plaasvind van 'n versekerde gebeurtenis meer werd is as die bedrag waarteen dit verseker is, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en dra hy dienooreenkomstig 'n eweredige gedeelte van die verlies.

Elke item, indien daar meer as een is, is afsonderlik aan hierdie voorwaarde onderworpe.

- 2. Eerste verlies-eweredigheid** (van toepassing indien die versekerde bedrag in die bylae minder is as die Totale Waarde van Bates in die bylae vermeld)

Indien, op die tydstop wat enige verlies of skade ontstaan, die totale waarde van die eiendom wat deur elke item beskryf word, nie die Totale Waarde van Bates oorskry wat in die bylae vermeld word nie, is hierdie versekering nie aan eweredigheid onderworpe nie maar indien die totale waarde van sodanige eiendom meer is as die Totale Waarde van Bates soos in die bylae vermeld, word die Versekerde sy eie versekeraar vir die verskil geag en is die Maatskappy slegs aanspreeklik vir sodanige deel van die Eerste Verlies-versekerde bedrag as die verhouding waarin die voormelde bedrae staan tot die totale waarde en dit beloop hoogstens die totale bedrag waarteen elke item verseker is.

- 3. Herstel** (indien in die bylae as van toepassing vermeld)

Die grondslag waarop die bedrag betaalbaar bereken moet word na 'n versekerde gebeurtenis ten opsigte van geboue, toerusting en masjinerie is die koste van die vervanging of herstel op dieselfde terrein met eiendom van dieselfde soort of tipe maar nie beter of omvangryker as sodanige Versekerde Eiendom toe dit nuut was nie met dien verstande dat:

- 3.1 die vervanging of herstelwerk (wat uitgevoer mag word op 'n ander terrein en op enige manier wat voldoen aan die vereistes van die Versekerde onderworpe daaraan dat die aanspreeklikheid van die Maatskappy nie daardeur verhoog word nie) met redelike spoed begin en uitgevoer moet word, anders word geen betaling gedoen b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het as hierdie voorwaarde nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;
- 3.2 totdat die uitgawe deur die Versekerde aangegaan word vir vervanging of herstel van die verlore of beskadigde Versekerde Eiendom die Maatskappy nie aanspreeklik is vir enige betaling b6 die bedrag wat betaalbaar sou gewees het indien hierdie voorwaarde nie by hierdie afdeling ingelyf was nie;
- 3.3 niks hierin vervat sal die voorwaarde vir Eweredigheid of die voorwaarde vir Eerste verlies-eweredigheid (wat ook al van toepassing is) tersyde stel nie, buiten die metode om die waarde van die Versekerde Eiendom vas te stel vir die doeleindes van sodanige voorwaarde se berekening

wat, soos hieronder uiteengesit, sal wees die koste om eiendom te vervang of te herstel op dieselfde perseel met eiendom van dieselfde soort of tipe, maar nie beter of meer omvangryk as sodanige Versekerde Eiendom waneer dit nuut is nie;

3.4 hierdie voorwaarde is nie van toepassing nie indien:

3.4.1 die Versekerde versuim om die Maatskappy binne ses maande vanaf die versekerde gebeurtenis of sodanige verdere tydsverlenging as wat die Maatskappy skriftelik mag toelaat in kennis te stel van sy voorneme om die verlore of beskadigde Versekerde Eiendom te vervang of te herstel;

3.4.2 die Versekerde nie in staat is nie of onwillig is om die verlore of beskadigde Versekerde Eiendom op dieselfde of op 'n ander terrein te vervang of te herstel.

Vir interne makelaarsgebruik alleenlik - van tyd tot tyd onderhewig aan klein veranderinge